

TALVIUINTIPAIKAN UIMAVEDEN VALVONTA

Tällä ohjeella kerrotaan kuinka terveydensuojelulakia (763/1994) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (354/2008) sovelletaan talviuintiin tarkoitetun uimaveden valvontaan.

Yleinen talviuintipaikka

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on terveydensuojelulain (763/1994) 29 § 1 momentin nojalla säännöllisesti valvottava yleisen uimarannan uimaveden laatua. Edellä mainittua lakia sovelletaan myös sellaisen yleisen talviuintipaikan uimaveden laadun valvontaan, josta on tehtävä terveydensuojelulain (763/1994) 13 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen ilmoitus.

Yleinen talviuintipaikka voi olla kunnan tai yksityisen tahon ylläpitämä talviuintipaikka, jonne yleisöllä on pääsy joko ilmaiseksi tai maksua vastaan. Yleisenä talviuintipaikkana ei pidetä yksityisten seurojen, järjestöjen ja kerhojen ylläpitämiä talviuintipaikkoja, jonne pääsy edellyttää kyseisen seuran, järjestön tai kerhon jäsenyyttä.

Jos yleisellä uimarannalla sijaitsevan talviuintipaikan ylläpito on luovutettu sopimuksella yksityisen seuran, järjestön, kerhon tmv. tahon vastattavaksi ja ylläpitäjä haluaa kieltää talviuintipaikan käytön muulta yleisöltä (kuten esim. aitaamalla tai kyltein), tulee ylläpitäjällä olla uimarannan omistajan lupa yleisen käytön estämiseen talviuintikaudella. Kieltomahdollisuus on kirjattava hoitosopimukseen, joka on toimitettava terveydensuojeluviranomaiselle tiedoksi. Muutoin katsotaan, että kyseessä on yleinen talviuintipaikka, vaikka sauna- ja pukutilat ymv. huoltorakennukset olisivatkin vain ylläpitäjän jäsenten käytössä.

Talviuintikausi

Talviuintikaudella tarkoitetaan 1.9.-14.6. ja Lapin läänissä sekä Kuusamon ja Taivalkosken kunnissa 16.8.- 24.6 välistä ajanjaksoa, jonka yleisen talviuintipaikan ylläpitäjä on ilmoittanut toimintakaudeksi kunnan terveydensuojeluviranomaiselle.

Uimaveden laadun valvonta ja valvontatiheys

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on valvottava yleisen talviuintipaikan uimaveden laatua säännöllisin tutkimuksin. Uimaveden laatu tutkitaan talviuintikaudella kerran kuukaudessa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä tutkimuksen tehtäväksi tätä useammin, jos katsoo sen tarpeelliseksi uimaveden laadusta johtuvista syistä. Mikäli valvontatutkimustulokset ylittävät toimenpiderajat, seurataan kyseisen muuttujan pitoisuutta uimavedestä otetuilla ylimääräisillä näytteillä. Uimaveden laadun kohennuttua palataan ottamaan näytteitä kerran kuukaudessa.

Säännöllisissä tutkimuksissa uimavedestä on määritettävä suolistoperäisten enterokokkien ja *Escherichia coli* -bakteerin pitoisuudet. Lisäksi näytteenottohetkellä on tarkasteltava aistinvaraisesti syanobakteerien ja jätteiden, kuten muovin ja öljymäisten aineiden, esiintymistä uimavedessä.

Erityistapauksissa terveydensuojeluviranomainen voi määrätä säännöllisesti tai kertaluonteisesti tehtäväksi myös muiden muuttujien määrittämiä, jos terveydensuojeluviranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Valvontatiheys voidaan vähentää enintään puoleen, mikäli valvontatutkimustulokset ovat edellisen talviuintikauden ajan täyttäneet toimenpiderajat eikä ole tiedossa sellaisia tekijöitä, jotka voisivat huonontaa uimaveden laatua.

Uimaveden laadun arviointi ja määrittämenetelmät

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (354/2008) liitteessä I esitettyjä uimaveden laadulle asetettuja toimenpiderajoja ja laatusuosituksia sovelletaan myös talviuintikaudella otettujen näytteiden valvontatutkimustulosten ja uimavedestä tehtyjen aistinvaraisten havaintojen arviointiin (Taulukko 1).

Taulukko 1. Sisämaan ja rannikon talviuintipaikoilla valvottavat muuttujat ja niiden toimenpiderajat.

Muuttuja	Toimenpideraja	
	Sisämaan talviuintipaikat	Rannikon talviuintipaikat
suolistoperäiset enterokokit	400 pmy 100 ml ⁻¹	200 pmy 100 ml ⁻¹
<i>Escherichia coli</i>	1000 pmy 100 ml ⁻¹	500 pmy 100 ml ⁻¹ .

Määrittämenetelmiin sovelletaan elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevästä laboratorioista annettua valtioneuvoston asetusta (1174/2006).

Valvontatutkimukset tulee tehdä Eviran hyväksymässä laboratorioissa arvioiduilla tai akkreditoituilla menetelmillä. Linkki Eviran internet -sivulle:

http://www.evira.fi/portal/fi/evira/palveluhakemisto/asiakokonaisuudet/eviran_hyvaksymat_laboratoriot/hyvaksytyt_laboratoriot/uimavesi/uimavesilaboratoriot/

Valvontaviranomaisen velvoitteet

Talviuintipaikan valvontaan sovelletaan asetuksen (354/2008) 6 §:ssä määriteltäjä kunnan terveydensuojeluviranomaisen velvoitteita silloin, kun yksittäinen valvontatutkimustulos tai syanobakteerihavainto ylittää toimenpiderajan tai kun uimavedestä tehty aistinvarainen havainto ylittää laatusuosituksen. Velvoitteisiin sisältyy terveysthain arviointi, tarvittaessa terveydensuojelulain 51 §:n mukaisen määräyksen antaminen talviuintipaikan ylläpitäjälle korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä sekä tarpeellisten ohjeiden ja määräysten antaminen terveysthainojen ehkäisemiseksi.

Yleisölle tiedottaminen

Talviuintikauden aikana määritettyjen valvontatutkimustulosten ja aistinvaraisten havaintojen tulokset sekä näiden tulkinnat on oltava yleisön nähtävillä talviuintipaikalla. Mikäli talviuintipaikalle on annettu ohjeita ja määräyksiä terveyshaittojen ehkäisemiseksi, on ohjeiden ja määräysten lisäksi tiedotettava käynnistetyistä korjaavista toimenpiteistä sekä syistä, jotka ovat johtaneet uimaveden laadun huonontumiseen.

Talviuintipaikalla tulee myös olla nähtävillä talviuintipaikan ylläpitäjän ja kunnan terveydensuojeluviranomaisen yhteystiedot. Talviuintipaikan ylläpitäjä vastaa yleisölle tiedottamisesta yhteistyössä kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa.

Valvonnan maksullisuus

Terveydensuojelulain (763/1994) 50 §:n mukaan kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta kunnan hyväksymän taksan mukainen maksu näytteenotosta ja tutkimuksista, jotka liittyvät terveydensuojelulain 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden valvontaan.

Lisätietoja

ylitarkastaja Jaana Vaitomaa, Valvira, p. (09) 7729 251, jaana.vaitomaa@valvira.fi
erikoissuunnittelija Outi Zacheus, THL, p. 020 610 6374, outi.zacheus@thl.fi